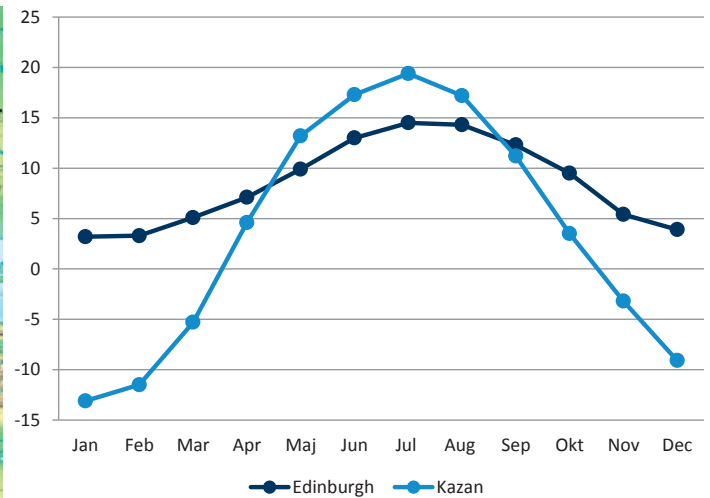

Medeltemperatur (°C)

14

Varför har Edinburgh och Kazan så olika medeltemperatur under året trots att de ligger lika långt norrut? Förklara orsakerna.

Uppgift 14

Varför har Edinburgh och Kazan så olika medeltemperatur under året trots att de ligger lika långt norrut? Förklara orsakerna.

Uppgiften prövar följande del av kunskapskravet

Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda** kunskaper om samspelet mellan människa, samhälle och natur, och visar det genom att föra **enkla och till viss del/utvecklade och relativt väl/välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om orsaker till och konsekvenser av befolkningsfördelning, migration, klimat, vegetation och klimatförändringar i olika delar av världen. Eleven kan även använda geografiska begrepp på ett **i huvudsak/relativt väl/väl** fungerande sätt.

Bedömningsaspekter

- Om elevens förklaring kopplas till städernas läge (kust/inland) eller Golfströmmen.
- I vilken utsträckning eleven förklarar hur havet eller landmassan påverkar medeltemperaturen.
- I vilken utsträckning geografiska begrepp används i relevanta sammanhang.

Beskrivning av progressionen

Belägg för nivå E	Belägg för nivå C	Belägg för nivå A
Eleven kopplar skillnaden i medeltemperatur till städernas läge (kust/inland) eller Golfströmmen .	Eleven kopplar skillnaden i medeltemperatur till städernas läge (kust/inland) eller Golfströmmen . Eleven ger en förklaring till hur havet eller landmassan påverkar medeltemperaturen. Exempel på förklaring: <i>Eftersom Kazan ligger mitt i en kontinent så på somrarna blir det varmt på en gång eftersom land värms upp snabbt.</i> Geografiska begrepp förekommer i relevanta sammanhang.	Eleven kopplar skillnaden i medeltemperatur till städernas läge (kust/inland) eller Golfströmmen . Elevens förklaring till hur havet eller landmassan påverkar medeltemperaturen förtydligas med flera relevanta faktorer. Exempel på förklaring som förtydligas: <i>Edinburgh har en Golfström, ligger nära havet som pumpar in varmt vatten och gör att temperaturskillnaderna är ganska små under året. Kazan ligger mitt på en stor landmassa och har inget hav som kyler ner den på sommaren eller något som värmer på vintern.</i> Geografiska begrepp används genomgående i relevanta sammanhang.

Vanliga anledningar till att elevsvar inte ger belägg för nivå E

Elevens förklaring handlar enbart om att det är blåsigare vid kusten.

Eleven har missförstått informationen i diagrammet, t.ex. *Edinburgh blir mycket varmare än Kazan på sommaren för att det är närmre ekvatorn*. Kazan har varmare somrar än Edinburgh och avståndet till ekvatorn är inte en relevant förklaring.

Elevens förklaring handlar enbart om att en av orterna ligger mer östligt/västligt, t.ex. *Eftersom Kazan ligger mer i öst får man jämnt med sol*.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå E

Tror att det är för att Edinburgh ligger vid vatten, och det gör inte Kazan som i stället ligger på ett sådant ställe där det bara är länder runt om. En annan orsak kan vara att städerna ligger i olika tidszoner.

Kommentar: Elevens förklaring kopplas till städernas läge (kust/inland) genom att eleven skriver att Edinburgh ligger vid vatten och att Kazan ligger med "länder runtom". Elevens förklaring om tidszoner bortses från då den inte är relevant.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå C

Edinburgh har rätt så hög medeltemperatur jämfört med Kazan. Detta beror på att Edinburgh ligger vid havet och där kommer varma havsströmmar som värmer klimatet. Kazan ligger i mitten på en kontinent och det är oftast lågtryck här.

Kommentar: Elevens förklaring kopplas till städernas läge (kust/inland). Eleven förklarar också hur varma havsströmmar påverkar klimatet i Edinburgh. Elevens förklaring om att det är oftast lågtryck på kontinenter är onyanserad/för generell och bedöms därför inte som relevant. Geografiska begrepp förekommer i relevanta sammanhang.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå A

Edinburgh ligger vid kusten och har kustklimat där temperaturen är ganska jämn. Havet gör klimatet mildt och blåsig med mycket nederbörd. Det blir kyligare på sommaren och varmare på vintern på g a havet och Golfströmmen. Kazan ligger mitt i landmassan och har inlandsklimat då växlar temperaturen mer eftersom det ligger långt bort från havet.

Kommentar: Elevens förklaring kopplas till städernas läge (kust/inland och Golfströmmen). Elevens förklaring förtydligas genom att eleven tar upp hur havet respektive inlandet påverkar temperaturen vid olika tidpunkter under året. Eleven använder genomgående geografiska begrepp i relevanta sammanhang. Ytterligare en styrka med elevens svar är att begreppen inlandsklimat och kustklimat används (vilket dock inte är ett krav för belägg för nivå A).